

DIRBTINIO INTELEKTO ĮRANKIŲ NAUDOJIMAS STUDIJŲ PROCESSE

REKOMENDACIJOS STUDENTAMS

Ar dirbtinio intelekto įrankiai leidžiami studijų procese?

Atlikdamas studijų užduotis dirbtinio intelekto (toliau – DI) įrankius ir jų sugeneruotą turinį studentas gali naudoti tik studijų dalyko dėstytojui leidus. Jei dėstytojas nėra pateikęs aiškių nurodymų, rekomenduojama su juo pasikonsultuoti.

Kaip užtikrinti akademinį sąžiningumą?

Pasitelkęs DI įrankius studentas turi aiškiai nurodyti, kuriais įrankiais naudojosi rengdamas darbą, kurias pateikiamo turinio dalis sugeneravo DI ir kokios užklausos buvo pasitelktos (angl. prompt). Ši informacija turi būti pateikiama rengiamo darbo aprašomojoje dalyje (pvz., baigiamojo projekto įvade, programinio kodo komentaruose ar pan.) ir tinkamai cituojama.

Jei studentas užduotį parengia naudodamasis DI įrankiais ir jų sugeneruotą turinį pateikia kaip savo autorinį darbą, tai laikoma akademinės etikos pažeidimu (plagiavimu). Sugeneruotų vaizdų (garsų) ar programinių kodų pateikimas kaip studento autorinis darbas taip pat laikoma plagiatu.

*Daugiau informacijos
apie etišką DI
sugeneruoto turinio
citavimą pateikiama šių
rekomendacijų priede*

Kaip tinkamai išnaudoti DI įrankių teikiamas galimybes?

Studentui leidžiama naudotis DI įrankiais studijų ar užduoties informacijos paieškai, informacijai išsiaiškinti, teksto kalbai koreguoti. Atliekant studijų užduotis DI generuojamas turinys negali būti naudojamas kaip pagrindinis informacijos šaltinis, jis gali būti pasitelkiamas kaip papildomas ir naudojamas tik kartu su kitais patikimais šaltiniais.

Į ką reikia atkreipti dėmesį?

**Intelektinė
nuosavybė**

Sugeneruotas turinys gali pažeisti autorių teises.

**Kritinis vertinimas,
informacijos patikimumas**

DI įrankių sugeneruotą turinį rekomenduojama įvertinti kritiškai, nes jie gali generuoti neteisingą ir klaidinančią informaciją, taip pat peržengti etikos ribas.

**Duomenų saugumas
ir privatumas**

DI įrankiai neužtikrina duomenų saugumo ir konfidencialumo.

DIRBTINIO INTELEKTO SUGENERUOTO TEKSTO, PAVEIKSLO NAUDOJIMAS

Literatūros sąraše DI įrankis aprašomas kaip programinė įranga.

Studijų rašto darbuose cituojant pažodžiui ar perfrazuojant DI įrankiu sugeneruotą turinį, tekste reikia nurodyti DI įrankiui pateiktą užklausą ir nurodyti naudojamo šaltinio nuorodą.

Perfrazuojant DI sugeneruotą tekstą, papildomai prieduose reikia pateikti DI įrankiui pateiktą užklausą ir visą DI įrankio sugeneruotą tekstą į užduotą klausimą. Jei darbe perfrazuojamos kelios užklausos, jos pateikiamos viename priede.

Naudojant DI įrankiu sukurtą paveikslą, po paveikslo pavadinimu reikia nurodyti, kad paveikslas sudarytas DI įrankio pagalba, papildomai nurodyti DI įrankiui pateiktą užklausą ir pateikti šaltinio aprašą

Perfrazavimo pavyzdys

Pateikus užklausą „Kas yra plagiatas?“, *ChatGPT* sugeneravo atsakymą, kad plagiatas yra akademinis nesąžiningumas, kai naudojami svetimi tekstai, idėjos, paveikslai ar kitas turinys, pažeidžiant autorių teises, t. y. nepateikiant nuorodų į naudojamus šaltinius arba nesilaikant nustatytų citavimo taisyklių (OpenAI, 2023, žr. 1 priedą).

Pažodinių citatų pavyzdžiai

Pateikus užklausą „Kas yra plagiatas?“, dirbtinio intelekto įrankis *ChatGPT* pateikė atsakymą, kad „plagiatas yra idėjų, tekstų, paveikslėlių ar kitos kūrybinės produkcijos kopijavimas arba naudojimas be šaltinio nurodymo arba be tinkamų citavimo praktikų. Tai pažeidžia autorių teises ir yra akademinio nesąžiningumo forma“ (OpenAI, 2023).

Visgi DI įrankių pateiktą informaciją reikėtų vertinti atsargiai, net ir paties dirbtinio intelekto įrankio *ChatGPT* paklausus „Ar DI įrankių sugeneruotas tekstas yra visada teisingas?“, pateiktame atsakyme teigiama, kad „DI (dirbtinio intelekto) įrankių sugeneruotas tekstas nėra visada teisingas. Jie gali generuoti nekorektiškus, netikslius ar klaidinančius pareiškimus, priklausomai nuo įvesties, duomenų ir kitų veiksmų“ (OpenAI, 2023).

Atkreipkite dėmesį!

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad DI įrankiais sugeneruotame tekste lietuvių kalba dažnai daromos kalbos gramatinės, žodyno, stiliaus ar logikos klaidos, todėl prieš pasirenkant pažodinį citavimą reikėtų įvertinti cituojamojo teksto taisyklingumą. Pastebėjus DI įrankio sugeneruotame tekste klaidų, tekstą reikėtų ne cituoti pažodžiui, o apibendrinti, išskyrus atvejus, jei jūsų rašto darbo ar užduoties tikslas yra kritiškai įvertinti ir analizuoti DI įrankių trūkumus ir netobulumus.

Aprašo ir nuorodų tekste pavyzdžiai

Literatūros sąrašė

OpenAI. (2023). *ChatGPT* (May 23 Version) [Large language model]. <https://chat.openai.com/>

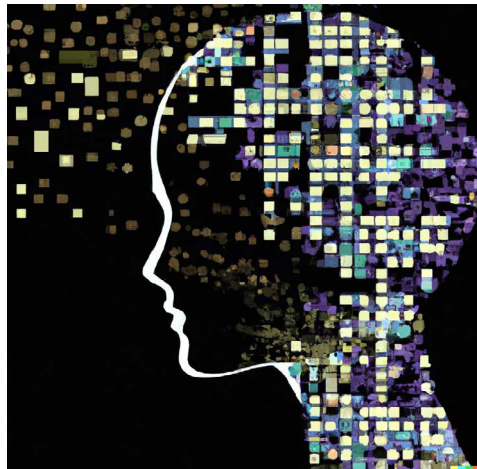
OpenAI. (2023). *DALL-E* (Version 2) [Large language model]. <https://labs.openai.com/>

Nuoroda tekste

(OpenAI, 2023)

OpenAI (2023)

Paveikslo pateikimo pavyzdys

1 pav. Pavadinimas

Sudaryta DI įrankiu pagal pateiktą užklausą „An abstract visual of artificial intelligence“

Šaltinis: OpenAI. (2023). *DALL-E* (Version 2) [Large text-to-image model]. <https://labs.openai.com/>

Priedo pavyzdys

1 PRIEDAS

DI įrankių sugeneruotas tekstas

Užklausa: Kas yra plagiatas?

ChatGPT sugeneruotas atsakymas:

Plagiatas yra idėjų, tekstų, paveikslėlių ar kitos kūrybinės produkcijos kopijavimas arba naudojimas be šaltinio nurodymo arba be tinkamų citavimo praktikų. Tai pažeidžia autorių teises ir yra akademinės nesąžiningumo forma.

Užklausa: Ar DI įrankių sugeneruotas tekstas yra visada teisingas?

ChatGPT sugeneruotas atsakymas:

Ne, DI (dirbtinio intelekto) įrankių sugeneruotas tekstas nėra visada teisingas. Jie gali generuoti nekorektiškus, netikslius ar klaidinančius pareiškimus, priklausomai nuo įvesties, duomenų ir kitų veiksnių. Svarbu juos naudoti su atsargumu, vertinant ir tikrinant sugeneruotus turinius dėl tikslumo ir patikimumo. Tai yra ypač svarbu, kai kalbama apie rimtas sritis, tokią kaip medicina, teisė arba kitos specializuotos temos.

Užklausa: Kas yra akademinė etika?

ChatGPT sugeneruotas atsakymas:

Akademinė etika yra elgesio ir vertybių sistema, kuri nukreipta į sąžiningumą, skaidrumą, sąžiningą mokslinę praktiką ir tinkamą elgesį akademinėje aplinkoje. Tai apima daugelį principų ir taisyklių, kurių tikslas užtikrinti sąžiningą ir etišką mokslinę bei akademinę veiklą.